

GYÖKÉRFELTÁRÁSOK TAPASZTALATAI SZÁRAZ HOMOKI TERMŐHELYEKEN

**Csiha Imre – Keserű Zsolt – Kamandiné Végh Ágnes –
Rásó János**



**Erdészeti Tudományos Intézet
Püspökladányi Kísérleti Állomás**



**Homoki erdőssztyepp-tölgyesek és pannon homoki gyepek konferencia
Kecskemét, 2011. október 6-8.**

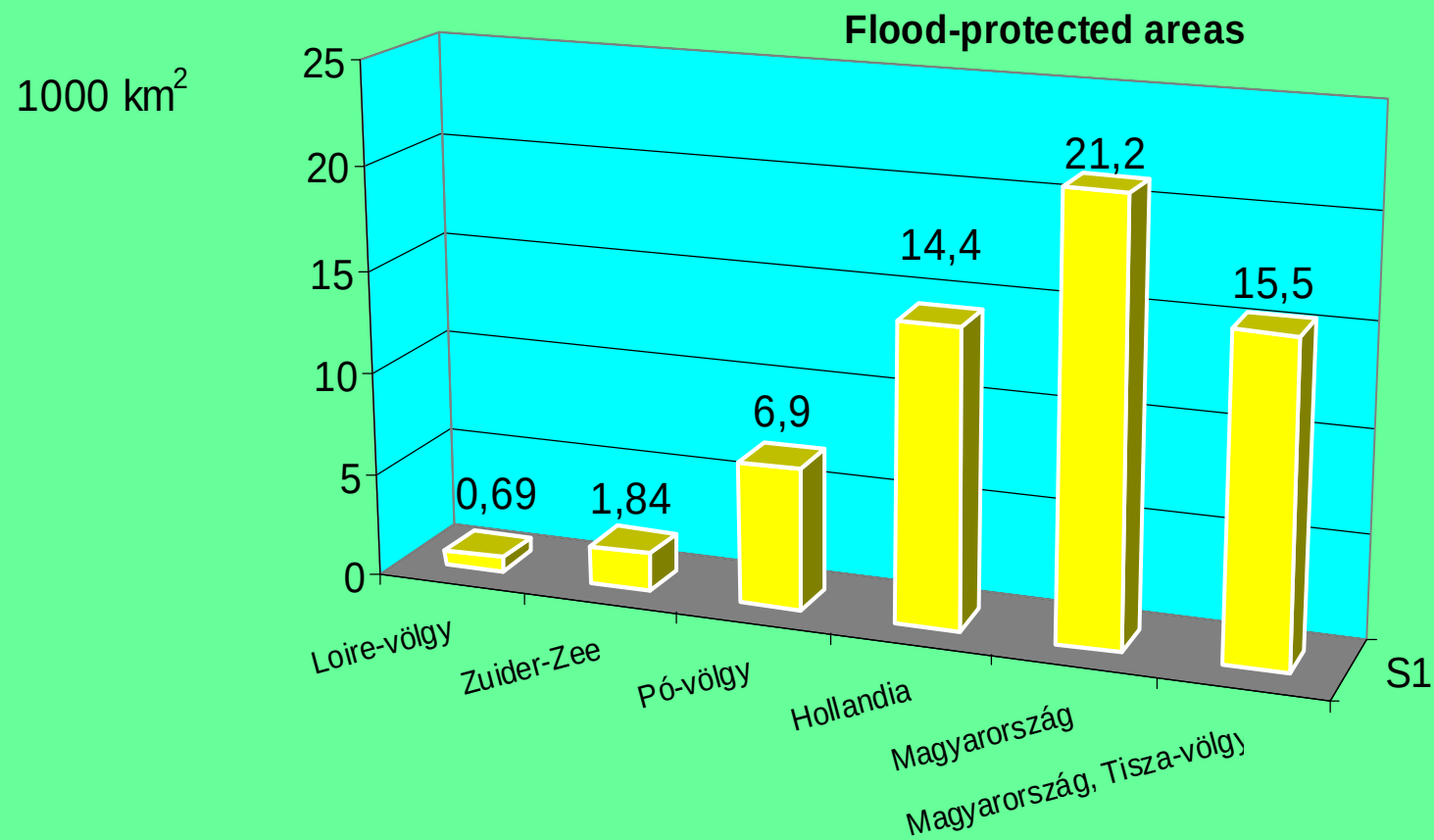
BEVEZETÉS

Napjainkban és a belátható jövőben is a meglévő és telepítendő erdőterületeink sorsát – ezen keresztül pedig a száraz, homoki erdőssztyepp területeken az erdőgazdálkodás eredményességét – elsősorban a rendelkezésre álló víz mennyisége, időbeli eloszlása, és felhasználhatósága határozza meg.

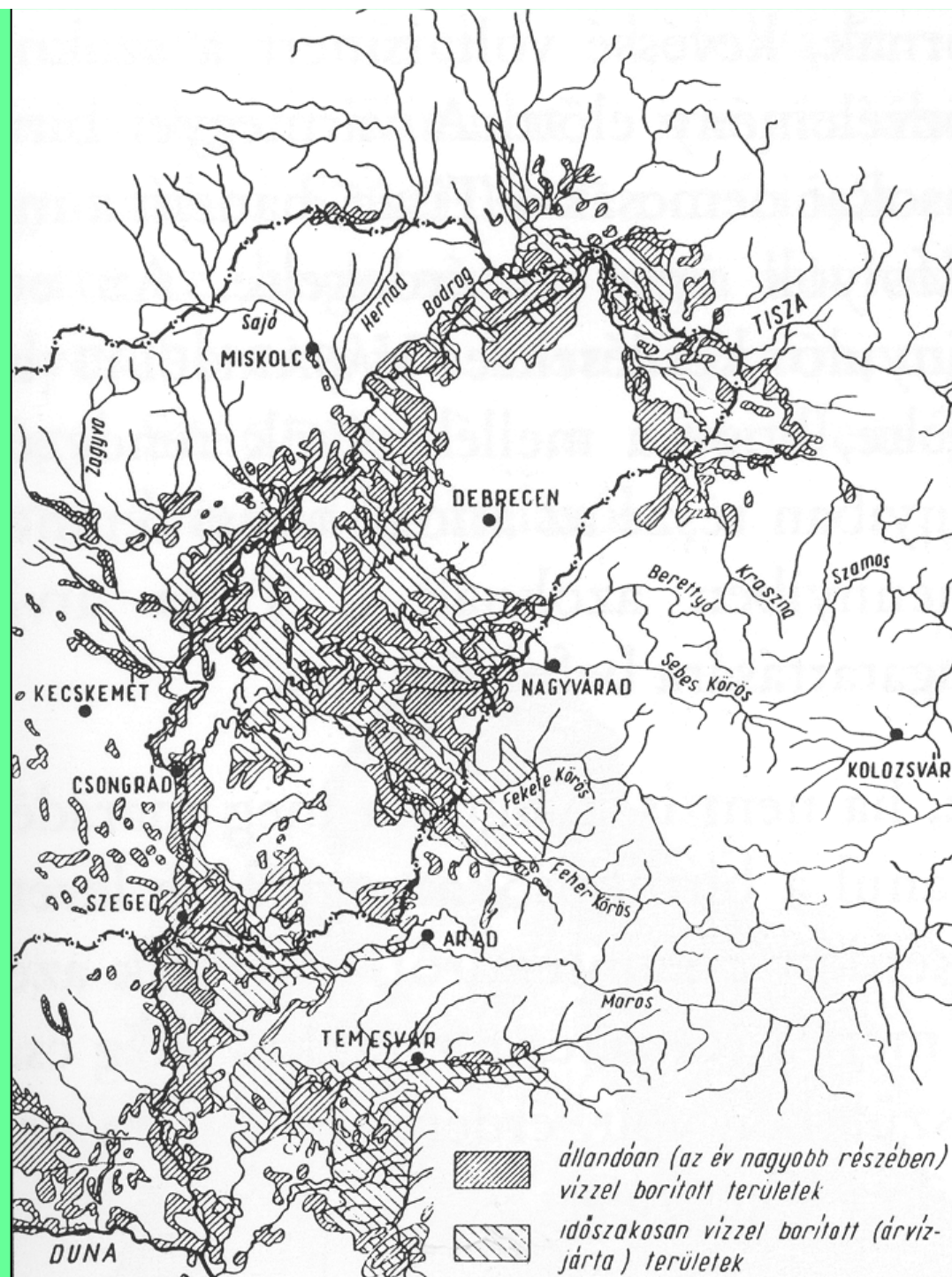
BEVEZETÉS

A folyamszabályozás természet átalakító munkájának máig ható kedvezőtlen velejárója volt az évről évre visszatérő időszakos felszíni vízborítás elmaradása, mely nem csak a növénytársulások számára nélkülözhetetlen többlet vízhatást biztosította kontinentális alföldi területeinken, de a talajfejlődés folyamatát is kedvező irányba befolyásolta.

A magyarországi és külföldi vízi munkák összehasonlító grafikonja



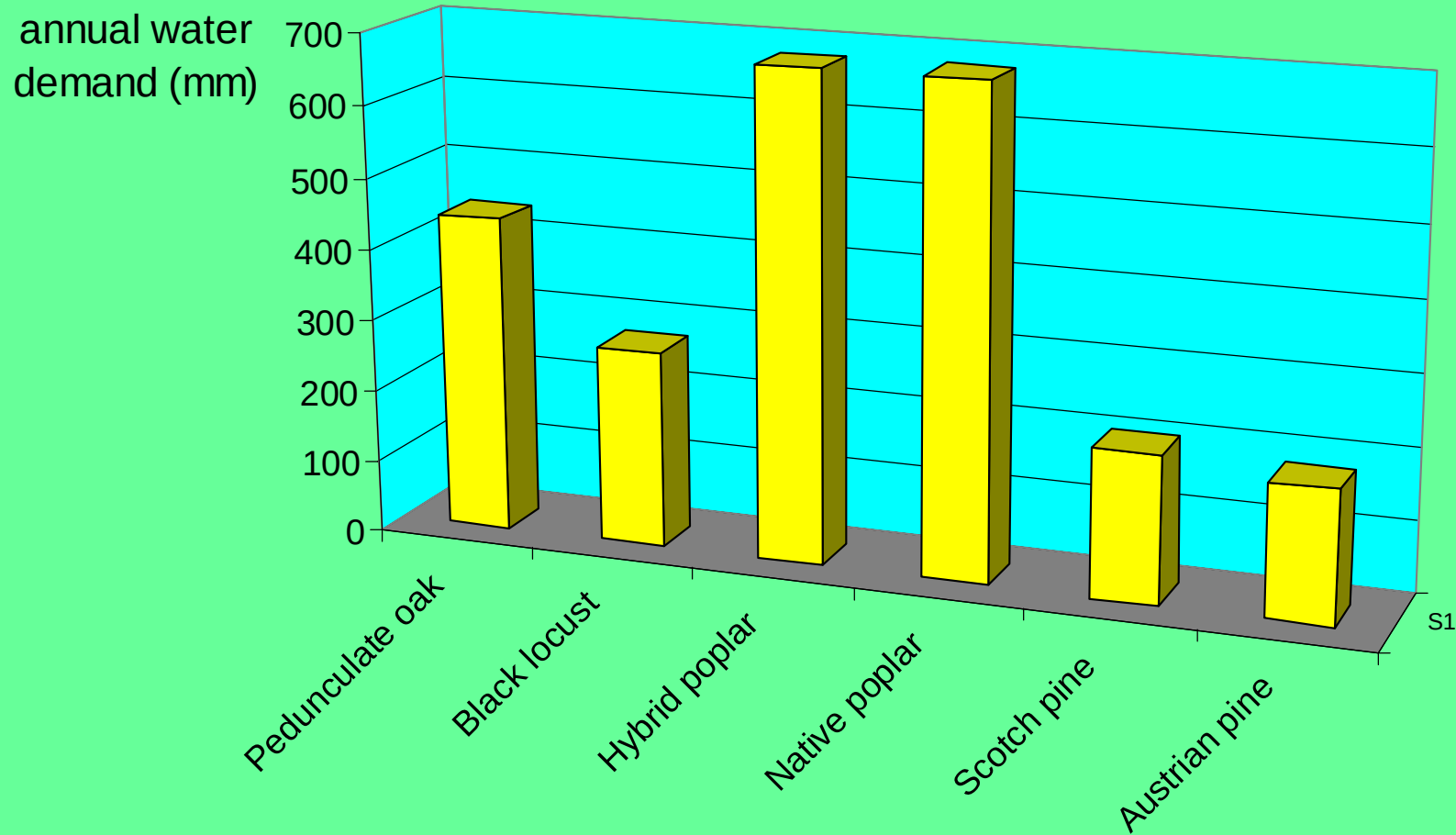
A Tisza-völgy vízrajzi képe a szabályozás előtt



BEVEZETÉS

Alföldünk egyes területein – kiemelten a kedvezőtlen vízgazdálkodású homoki területeken – napjaink erdőművelése azzal a feloldhatatlan kettősséggel találja magát szemben, hogy a jó növekedésű, de kiöregedő állományok helyébe szinte lehetetlen a megelőző állomány minőségét utoléró erdőfelújítást elvégezni. E probléma jellemzi különösen a Duna-Tisza közti száraz homokhátat, de tapasztalható a Hajdúsági, Nyírségi homoki termőhelyeken vagy a debreceni Nagyerdő erdőfelújításaiban is.

Alföldi fafajok évi vízigénye (Járó nyomán)



ANYAG ÉS MÓDSZER

Annak megválaszolására, hogy mi okozhatja azt a terepen tapasztalható jelenséget, hogy a jó növekedésű állomány helyén egyre nehezebben, esetenként pedig egyáltalán nem tudunk megfelelő állományt felhozni, a gyökérfeltárás módszerét választottuk.

Az eljárás nem ismeretlen sem a hazai, sem a nemzetközi gyakorlatban, bár igen nagy élőmunka igénye miatt meglehetősen ritkán alkalmazzák.

ANYAG ÉS MÓDSZER

A témával kapcsolatos szakirodalom tanulmányozása alapján kiemelt említést érdemel **Kiss Ferenc**, **Tóth Béla** és **Járó Zoltán** munkássága, akik a múltban igen sok feltárást végeztek, valamint napjaink irodalmi anyagából **Führer Ernő** és **Kárász Imre**, akik a közelmúltban több társulásban és eltérő termőhelyeken alkalmazták ezt a módszert.

ANYAG ÉS MÓDSZER

Az irodalmi anyag áttekintése alapján elmondhatjuk, hogy három, technikájában eltérő feltárási módszert különíthetünk el.

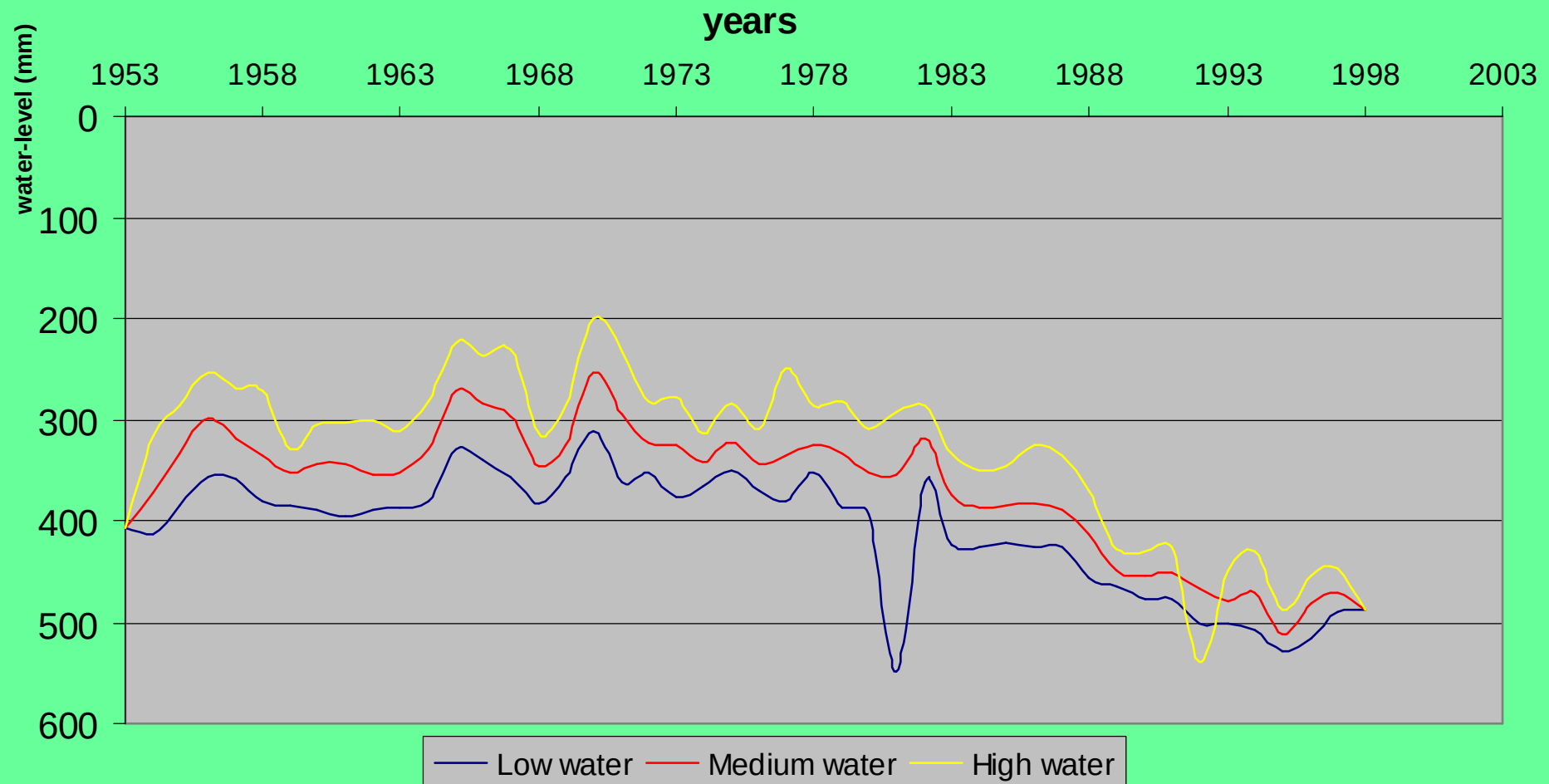
- 1. Vázás gyökérfeltárásos eljárás**
- 2. Monolitos gyökérfeltárásos eljárás**
- 3. Mintavételes gyökérfeltárásos eljárás**

A vizsgált terület ismertetése

Helyszín

- **Bedő Albert Középiskola, Erdészeti Szakiskola és Kollégium**
- **A területen három fafaj: kocsányos tölgy, magas kőris, valamint szürkenyár egyedeit vizsgáltuk a bevezetőben már vázolt felújítási probléma megoldása érdekében.**
- **A választott módszer a bevezetőben röviden ismertetett vázas feltárás volt.**

Az Ásotthalmi Szakiskola talajvízkútjának adatai 1953-1998 között



A vizsgált terület ismertetése

- A hazai erdészeti termőhelytipológia alapján a vizsgált terület osztályozása: erdőssztyepp klíma; a júliusi 14 órai levegő páratartalom kevesebb, mint 50 %; az évi átlagos csapadék 263-560 mm, hidrológia: többlet vízhatástól független; genetikai talajtípus: igen sekély termőrétegű lepelhomokkal borított letemetett réti talaj.



TAPASZTALATOK ÖSSZEGZÉSE

A területen feltárt mind a három fafaj gyökérrendszere azt példázza, hogy a vizsgált területen a ma tapasztalható idős állománykép nem a hagyományos termőhely-feltárás módszerével megismerhető, helyenként 2,5-3 méteres száraz homok réteg hatására alakult ki, hanem a korábbi, valószínűleg nedvesebb periódusban letemetett kedvező talaj tulajdonságú és jó tápanyag-és vízellátottságú szintnek köszönhető.

TAPASZTALATOK ÖSSZEGZÉSE

Napjaink feladata csak az lehet, hogy megfelelő erdőművelési eljárásokkal – esetleges vízrendezéssel – javítsa a homok víztartalmát elősegítve a fiatal állomány gyökérrendszerének mélybe jutását, vagy mesterséges módszerekkel – mély vagy mélyített ültetés, talajjavító anyagok felhasználásával, esetleg talajárnyalással javítsa a kiültetett csemete életlehetőségeit addig az ideig, míg a csemeték elérik a viszonylag mélyen elhelyezkedő kedvezőbb talajszinteket.



Ásotthalom



Ásotthalom



Ásotthalom

**KÖSZÖNJÜK MEGTISZTELŐ
FIGYELMÜKET!**

**THANK YOU FOR YOUR
ATTENTION!**